Koning
van het grasland
KENING FAN 'E GREIDE

PIER21

Stichting Pier21 werd in 2013 opgericht door David Lelieveld. Sindsdien maken we geëngageerde toneelstukken, die door Friesland toeren, maar ook buiten de provincie- en landsgrenzen te zien zijn. Ons stuk Feteranen, over twee getraumatiseerde oud Indië strijders, trok 15.000 bezoekers. De Emigrant, over een Friese emigrant die na 50 jaar naar zijn geboortegrond terugkeert, werd zowel in Nederland als Canada gespeeld en trok meer dan 20.000 bezoekers.

In de zomer van 2017 presenteren we samen met Toneelgroep Jan Vos Koning van het Grasland, een nieuw stuk van Tjeerd Bischoff, over een boerenechtpaar in crisis. Met Koning van het Grasland zet Pier21 een nieuwe stap. In samenwerking met de vaste speellocaties in dorpen produceren we ditmaal een voorstelling op locatie. Koning van het Grasland wordt in het open veld gespeeld : zo'n 65 voorstellingen in de drie Noordelijke provincies, voor ongeveer 8.000 bezoekers. In het daaropvolgende seizoen is het stuk ook elders in Nederland en in Europa te zien. Koning van het Grasland is deels in het Fries en deels in het Nederlands.

STICHTING pier 21

foto: Jan Bensliman

De Emigrant

foto: Jan Bensliman

Feteranen

foto: Paul Hoes

Mansholt

foto: Daphne van der Velde

Fragments

TONEELGROEP JAN VOS

Schrijver Tjeerd Bischoff, regisseur Jeroen van den Berg en zakelijk leider Judith Huizing, richtten in 2013 Toneelgroep Jan Vos op, met als doel het ontwikkelen van toneelvoorstellingen vanuit een positie middenin de maatschappij. Daarom spelen we onze voorstellingen op locatie. We reizen naar het publiek, ontvangen hen in een omgeving die past bij het onderwerp van de voorstelling, en plaatsen daarmee het verhaal midden in de realiteit.

Cruciaal in onze manier van werken is dat we in een vroeg stadium van het ontwikkelen van een voorstelling op onderzoek uitgaan en in dialoog treden met maatschappelijke organisaties, denkers, specialisten en ervaringsdeskundigen. Zij geven ons informatie, bieden ons inzicht en helpen ons werk inhoudelijk te verdiepen. We verwerken onze bevindingen en brengen die middels de verbeelding van het toneel weer terug in de samenleving.

Tijdens het schrijfproces komen we regelmatig achter de typemachine vandaan om ons werk te testen aan een publiek in de vorm van openbare tekstlezingen, waarmee we draagvlak voor de voorstelling hopen te creëren.

toneelgroep
JAN VOS

MARCEL FABER speelt Renze Kroes. Renze heeft met zijn gloednieuwe trekker zijn zoontje Jitse overreden. Verteerd door schuldgevoel slijt hij sindsdien zijn dagen met het handmatig verwijderen van onkruid. Totdat een grutto haar nest bouwt, precies op de plek waar Jitse overleed. Het prille leven op de verdoemde plek brengt hem een nieuw perspectief: het roer op de boerderij moet rigoureus om. Renze is vast van plan om duurzaam te gaan boeren en de natuur geen schade meer toe te brengen.

TRUDI KLEVER speelt Anke Kroes. Na de dood van Jitse stort ze zich met de moed der wanhoop op het werk op de boerderij. Renze's obsessie voor de grutto kan ze niet volgen. En ook aan haar vader Marcus, met zijn rechtlijnige ideeën over leven en dood, heeft ze niets. Als ze weigert om langer in haar eentje het bedrijf te runnen en wegloopt, vindt ze bij buurman Ate Draaisma een luisterend oor.

Ate Draaisma, gespeeld door **JOOP WITTERMANS**, had lang geleden een affaire met Anke. Daarna heeft hij de ware niet mogen ontmoeten. Hij compenseert het eenzame bestaan van vrijgezel met een actief leven als bestuurder van de Boerenbond. Met zijn vriend Renze trok hij altijd zij aan zij op tegen de grillen van bestuurders en de milieubeweging. Maar als Renze's ideeën beginnen te schuiven, en Anke bij hem aanklopt voor hulp, raakt hij in een ernstig loyaliteits-conflict.

Anke's vader Marcus, gespeeld door **HELMERT WOUDENBERG**, is na een tactloze opmerking over de dood van Jitse door zijn dochter van de eettafel verbannen. In zijn eentje leeft hij sindsdien in zijn bungalow. Van achter de gordijnen beziet hij vol zorgen het leven op de boerderij. Via het internet volgt hij de opmars van de MKZ. En hoe meer hij daarover leest, hoe meer hij bevangen raakt door twijfels over de bedoelingen van de Bovenste.

MAAR HET IS MIJN LAND.
IK HEB HET GEKOCHT,
DUS IS HET MIJN LAND.

MAG DE MENS INGRIJPEN IN DE NATUUR? **EN WIE IS DE BAAS OP HET BOERENLAND?**

VROEGER WAS JE AFHANKELIJK VAN DE GRILLEN VAN DE **NATUUR** NU ZIJN HET VOORAL DE GRILLEN VAN DE **INSTANTIES.**

INHOUD

Koning van het Grasland speelt zich af in 2001, het jaar dat het MKZ-virus in Europa de kop opstak. We vertellen het verhaal van een boerenechtpaar, Renze en Anke Kroes, twee 'plankgasboeren'. Nadat hun zoontje als gevolg van een noodlottig tractorongeluk overlijdt, komt hun leven op losse schroeven te staan.

Als Renze ontdekt dat precies op de plek waar zijn zoon overleed een grutto haar nest heeft gebouwd, raakt hij compleet in de ban van de vogel. De komst van de grutto zet het leven op de boerderij onder hoogspanning. Renze wil het roer rigoureus omgooien, duurzaam gaan boeren, met respect voor de natuur. Anke ziet daar geen been in, en gaandeweg raken de twee meer en meer van elkaar vervreemd. Tot het Mond-en-Klauwzeer Virus opduikt op een naburige boerderij.

Mag de mens ingrijpen in de natuur? En wie is de baas op het boerenland? Koning van het Grasland reflecteert op de enorme veranderingen die de agrarische sector de afgelopen decennia heeft doorgemaakt en de gevolgen die dit heeft gehad voor boeren, biodiversiteit en dierenwelzijn.

TEAM

Koning van het Grasland wordt gemaakt door hetzelfde artistieke team dat de voorstelling Mansholt maakte, waarmee Toneelgroep Jan Vos de afgelopen twee seizoenen door het land reisde. Tjeerd Bischoff schrijft, Jeroen van den Berg regisseert. Ellen Klever is verantwoordelijk voor de vormgeving, Jaap van Keulen componeert de muziek. Acteurs zijn Helmert Woudenberg, Joop Wittermans, Trudi Klever en Marcel Faber. De productie is in handen van David Lelieveld, Judith Huizing voert de zakelijke leiding.

KENING FAN E GREIDE

Bij de ontwikkeling en uitvoering van het project werken we nauw samen met Kening fan 'e Greide. Kening fan 'e Greide is een breed gedragen burgerinitiatief dat met de grutto in haar vaandel, aandacht vraagt voor de verschraling van het weidelandschap en het verlies van biodiversiteit. Als participant van Leeuwarden-Fryslân Culturele Hoofdstad 2018 organiseren zij een reizend cultureel festival door Europa, waar Koning van het Grasland onderdeel van zal zijn.

SPEELPERIODE

Koning van het Grasland gaat 3 juni 2017 in première in Grou. We spelen daarna 40 voorstellingen, verspreid door Friesland. In augustus en september volgen 20 voorstellingen in Groningen en Drenthe. In 2018 is de voorstelling onderdeel van het reizende festival in het kader van Leeuwarden Culturele Hoofdstad. We spelen dan in Frankrijk, Spanje en IJsland. Aansluitend organiseren we een reprise-toer langs de provincies die we in 2017 nog niet hebben aangedaan.

Wij hebben ons uiterste best gedaan om de rechthebbende van deze afbeelding te achterhalen en te vermelden. Graag contact opnemen met Toneelgroep Jan Vos of Pier21

DEBAT

Pier21 en Toneelgroep Jan Vos maken Koning van het Grasland vanuit een grote betrokkenheid bij wat er momenteel speelt in de agrarische sector. Naast dat we van Koning van het Grasland een prachtige voorstelling willen maken, stellen we middels het stuk problemen en dilemma's aan de orde rond de soms lastige verhouding tussen mens en natuur. We trekken geen partij en wijzen niet met het vingertje, maar maken de drijfveren en uitgangspunten van uiteenlopende partijen inzichtelijk. Dat doen we vanuit de overtuiging dat mensen die in de praktijk soms lijnrecht tegenover elkaar staan, via de omweg van fictie kunnen worden uitgedaagd om problemen gezamenlijk te doordenken.

RANDPROGRAMMA

Rondom de voorstellingen organiseren wij een uitgebreid randprogramma, dat ruimte biedt voor aanvullingen, commentaar en debat. Middels het randprogramma plaatsen we ons werk in een brede maatschappelijke context. We laten mensen aan het woord die vanuit hun expertise hun licht laten schijnen op de thematiek van de voorstelling: ervaringsdeskundigen, wetenschappers, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en bedrijven, of personen met een opmerkelijke visie. Het randprogramma ontwikkelen we in nauw overleg met de organisaties die betrokken zijn bij ons project. En als dat gewenst is, maken we voor organisaties die een voorstelling uitkopen een randprogramma op maat.

In het randprogramma van de voorstelling Mansholt waren bijvoorbeeld oud-premier Dries van Agt, en de voormalig ministers van landbouw Cees Veerman en Gerrit Braks te gast. Maar ook journalisten en schrijvers als Jaffe Vink en Kees Kooman gaven hun visie op de thematiek van de voorstelling. Daarnaast kwamen vertegenwoordigers van landbouw- en natuur- en milieuorganisaties aan het woord, zoals Hans Huijbers (voorzitter ZLTO) en Gerrit Gerritse (Vogelbescherming Nederland). In Friesland organiseerden we in samenwerking met de Friese Milieu Federatie, LTO Noord, It Fryske Gea en Kening fan 'e Greide een debat over de vraag in hoeverre boeren en natuurorganisaties samen kunnen optrekken en waar de belangen uit elkaar gaan lopen. Met het LEI Wageningen organiseerden we een middag over het GLB 2016 (Gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid) .

SAMENWERKING

WE STREVEN ER NAAR BIJ KONING VAN HET GRASLAND ZOVEEL MOGELIJK PARTIJEN TE BETREKKEN: BOEREN, ZUIVELFABRIKANTEN, DE NATUUR- EN MILIEUBEWEGING, DE VOEDSELINDUSTRIE, BELEIDSMAKERS EN IEDEREEN DIE ZICH VERANTWOORDELIJK VOELT VOOR WAT ER GEBEURT OP HET BOERENLAND. WE ZIJN OP ZOEK NAAR PERSONEN EN ORGANISATIES DIE ZICH HERKENNEN IN DE THEMATIEK VAN KONING VAN HET GRASLAND EN ONS INHOUDELIJK OF FINANCIEEL WILLEN ONDERSTEUNEN.

TONEELGROEP JAN VOS

JUDITH HUIZING

06-57320328

INFO@TONEELGROEPJANVOS.NL

WWW.TONEELGROEPJANVOS.NL

toneelgroep JAN VOS

PIER21

DAVID LELIEVELD

06-28803670

DAVID@PIER21.NL

WWW.PIER21.NL

STICHTING pier 21

WWW.FACEBOOK.COM/TONEELGROEPJANVOS

WWW.TWITTER.COM/TONEELGRPJANVOS

TONEELGROEPJANVOS

WWW.FACEBOOK.COM/PIER21TEATERPRODUKSJES

WWW.TWITTER.COM/PIER21THEATER

PIER21THEATER

FONDS PODIUM KUNSTEN PERFORMING ARTS FUND NL

BankGiro Loterij FONDS

KENING fan 'e Greide